

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
відповідальності роботи



О. Б. Жульцова

2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРШОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕЛЕМЕНТАРНІ НАВИЧКИ ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ

Спеціальність: 013 Початкова освіта



Київ
2017

Робоча програма «Елементарні навички гри на музичному інструменті»
для студентів спеціальності 013 Початкова освіта

Розробники:

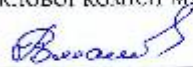
Сокальська Валентина Феліксівна,
викладач циклової комісії музики і хореографії
Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Ченіа Світлана Григорівна,
викладач циклової комісії музики і хореографії
Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії


_____ (Романова Т.В.)

ЗМІСТ

- I. Мета і завдання навчальної дисципліни, предметні компетентності
- II. Опис предмета навчальної дисципліни
- III. Тематичний план навчальної дисципліни
- IV. Навчально-методична карта дисципліни
- V. Карта індивідуальної роботи
- VI. Карта самостійної роботи студента
- VII. Завдання для самостійної роботи
- VIII. Програмні та контрольні вимоги курсу
- IX. Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю
- X. Методи навчання
- XI. Методичне забезпечення курсу
- XII. Очікувані результати
- XIII. Рекомендована література:
 - основна;
 - додаткова.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: підготовка майбутнього фахівця в галузі початкової освіти, який володіє необхідними елементарними навичками гри на музичному інструменті (фортепіано), формування та розвиток музичної культури студента, збагачення його естетичного досвіду під час сприймання та інтерпретації творів музичного мистецтва і музично-практичної діяльності, а також формування навичок успішної особистості: ціннісних орієнтацій, емоційного інтелекту, когнітивної гнучкості, потреби в творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Основні завдання курсу:

- оволодіння елементарними навичками гри на музичному інструменті (фортепіано);
- формування музичної грамотності і загальної музичної культури;
- виховання ціннісного ставлення до музичного мистецтва;
- розвиток музичного та художньо-образного мислення;
- формування практичних умінь і навичок роботи з дітьми молодшого шкільного віку у процесі навчання гри на музичному інструменті ;
- сприяння розвитку загальних та музичних здібностей студентів;
- формування культури почуттів, збагачення емоційно-естетичного досвіду;
- активізація та розвиток творчих можливостей студентів на основі засвоєння музичного репертуару;
- формування у студентів художнього смаку і виконавської культури;
- ознайомлення з кращими зразками вітчизняної та зарубіжної музики, народної музичної творчості.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Елементарні навички гри на музичному інструменті» у студента мають бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- знання основ теорії освіти та виховання, педагогіки та психології;
- застосування методів самовиховання, орієнтованих на систему індивідуальних, національних, загальнокультурних цінностей;
- здатність до аналізу та синтезу;
- спроможність до організації і планування;

- розуміння сутності та соціальної значущості своєї майбутньої професії;
- здатність до комплексного розв’язання проблем;
- здатність до критичного мислення;
- уміння використовувати інформаційно-комунікативні засоби та інноваційно-педагогічні технології у процесі вирішення професійних завдань;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- мотивація до покращення якості результату;
- прагнення до постійного професійного вдосконалення, успішної творчої самореалізації та бажання досягти успіху;

предметні:

- володіння основами музичної грамоти;
- здатність виконувати нескладні твори різних музичних стилів;
- спроможність використовувати методи роботи над технікою гри (способи звуковидобування, знання закономірностей аплікатури, тощо);
- готовність виконувати гами, арпеджіо, акорди, етюди на різні види техніки;
- володіння навичками транспонування мелодії дитячої пісні;
- вміння підібрати спрощений акомпанемент до шкільної пісні;
- володіння навиками читання нот з листа;
- здатність здійснювати музично-педагогічний аналіз твору;
- володіння арсеналом педагогічних засобів і методів;
- вміння акомпанувати співу дітей, музично-ритмічним рухам;
- спроможність використовувати музичні твори в проведенні комплексних занять в початковій школі;
- готовність використовувати музичний інструмент у позакласній виховній роботі з дітьми (проведення свят, розваг, конкурсів);
- володіння певною музично-виконавською свободою;
- здатність самостійного створення репертуарного фонду для майбутньої творчої роботи;
- спроможність аналізувати форму твору, особливості музичної мови;
- здатність творчого застосування методичних прийомів до певної вікової групи;
- наявність таких якостей, як творчість, ініціативність, музична культура, захопленість своєю професією;

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p><u>Кількість кредитів:</u> 4</p> <p><u>Загальний обсяг дисципліни (години):</u> 120 годин</p> <p><i>I курс – 60 год.</i></p> <p><u>Тижневе навантаження:</u> 1 год.</p>	<p><u>Шифр та назва спеціальності:</u> 013 Початкова освіта</p> <p><u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> "молодший спеціаліст"</p>	<p><u>Рік підготовки:</u> I</p> <p><u>Семестр:</u> 1-2</p> <p><u>Аудиторних занять – 40 год.:</u> 1 семестр – 20 год. 2 семестр – 20 год.</p> <p>З них:</p> <p>практичні заняття - 28 год.: 1 семестр – 14 год. 2 семестр – 14 год.</p> <p>індивідуальні заняття – 8 год.: 1 семестр – 4 год. 2 семестр – 4 год.</p> <p>підсумковий контроль – 4 год.: 1 семестр – 2 год. 2 семестр – 2 год.</p> <p>Самостійна робота – 20 год.: 1 семестр – 10 год. 2 семестр – 10 год.</p>

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p><u>Кількість кредитів:</u> <i>4</i></p> <p><u>Загальний обсяг дисципліни (години):</u> <i>120 годин</i></p> <p><i>II курс – 60 год.</i></p> <p><u>Тижневе навантаження:</u> <i>1 год.</i></p>	<p><u>Шифр та назва спеціальності:</u> <i>013 Початкова освіта</i></p> <p><u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> <i>"молодший спеціаліст"</i></p>	<p><u>Рік підготовки:</u> <i>2</i></p> <p><u>Семестр:</u> <i>3-4</i></p> <p><u>Аудиторних занять – 40 год.:</u> <i>3 семестр – 20 год.</i> <i>4 семестр – 20 год.</i></p> <p>3 <u>них:</u> <u>практичні заняття - 28 год.:</u> <i>3 семестр – 14 год.</i> <i>4 семестр – 14 год.</i></p> <p><u>індивідуальні заняття – 8 год.:</u> <i>3 семестр – 4 год.</i> <i>4 семестр – 4 год.</i></p> <p><u>підсумковий контроль – 4 год.:</u> <i>3 семестр – 2 год.</i> <i>4 семестр – 2 год.</i></p> <p><u>Самостійна робота – 20 год.:</u> <i>3 семестр – 10 год.</i> <i>4 семестр – 10 год.</i></p> <p><i>Залік у 4 семестрі</i></p>

Тематичний план навчальної дисципліни

№ п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Види занять Розподіл годин				Форма контролю
			практичні	індивідуальні	контроль знань	Самост. робота	

Змістовий модуль № 1. Ознайомлення з музичним інструментом та основами муз. грамоти

1	Знайомство з інструментом фортепіано: піаніно, рояль – схожість і відмінність	1	1				
2	Фортепіанна клавіатура. Написання нот 1-ї октави. Скрипичний ключ	2	1			1	
3	Вправи на постановку рук. Тривалість звуків.	2	1			1	
4	Тактова риска. Такт. Музичний розмір	2	1			1	
5	Написання нот 2-ї октави. Аплікатура та її значення	2	1			1	
6	Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки	3	1	1		1	
7	Штрихи: legato, staccato, non legato. Початкові вправи на оволодіння штрихами	3	1	1	1		Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	

Змістовий модуль № 2. Формування навичок фортепіанної гри

1	Формування прийомів звуковидобування	2	1			1	
2	Динамічні відтінки	2	1			1	
3	Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок	3	1	1		1	
4	Знайомство з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах	2	1			1	
5	Написання нот в басовому ключі (мала та велика октави)	3	1	1		1	
6	Удосконалення набутих навичок у програмових творах	3	2		1		Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	
	Всього годин за семестр:	30	14	4	2	10	

№ п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Види занять Розподіл годин				Форма контролю
			практичні	індивідуальні	контроль знань	Самост. робота	

Змістовий модуль № 3. Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

1	Засвоєння нотного тексту, аплікатури в програмових творах	2	1			1	
2	Закріплення прийомів гри non legato, legato, staccato	2	1			1	
3	Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду	2	1			1	
4	Засоби музичної виразності	2	1			1	
5	Види музичної діяльності: слухання музики	2	1	1			
6	Пластичність рухів піаністичного апарату при грі legato	3	1	1		1	
7	Співочі навички. Співоча постава	2	1		1		Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	

Змістовий модуль № 4. Засоби музичної виразності

1	Лад як засіб музичної виразності. Тризвуки. Будова мажорного тризвуку	2	1			1	
2	Поняття мелодії. Принципи інтонаційного розвитку	2	1			1	
3	Динамічні відтінки як засіб музичної виразності	2	1			1	
4	Удосконалення прийомів гри в ансамблі	2	1			1	
5	Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: гра	3	1	1		1	
6	Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: танець	2	1	1			
7	Закріплення теми «Засоби музичної виразності» на прикладах програмових творів	2	1		1		Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	
	Всього годин за семестр:	30	14	4	2	10	

Тематичний план навчальної дисципліни

№ п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Види занять Розподіл годин				Форма контролю
			практичні	індивідуальні	контроль знань	Самост. робота	

Змістовий модуль № 5. Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

1	Повторення теоретичного та практичного матеріалу, вивченого на 1 курсі	1	1				
2	Мінорний лад. Види мінору.	2	1			1	
3	Будова гам ля мінор	2	1			1	
4	Удосконалення навиків ритмічної гри	2	1			1	
5	Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8	2	1			1	
6	Танець як вид музичної діяльності	3	1	1		1	
7	Удосконалення прийомів виконання штрихів в програмових творах. Навички читання нот з листа	3	1	1	1		Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	

Змістовий модуль № 6. Музичні жанри та музичні образи

1	Поняття жанру в музиці	2	1			1	
2	Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей	3	1	1		1	
3	Ознайомлення з музичною термінологією	2	1			1	
4	Темп як характерна особливість відтворення музичного образу	2	1			1	
5	Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу	3	1	1		1	
6	Формування навичок трактування та вірної передачі змісту музичного твору	3	2			1	Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	
	Всього годин за семестр:	30	14	4	2	10	

№ п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Види занять Розподіл годин				Форма контролю
			практичні	індивідуальні	контроль знань	Самост. робота	

Змістовий модуль № 7. Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

1	Фортепіано як основний інструмент в музичній практиці. Використання фортепіано в камерних ансамблях та оркестрі	1	1				
2	Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху	2	1			1	
3	Елементарні навички гри на дитячих інструментах. Розвиток навиків ансамблевої гри	3	1	1		1	
4	Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування	2	1			1	
5	Духові інструменти – дерев'яні та мідні. Формування слухових уявлень	2	1			1	
6	Ударні інструменти. Метроритм як основа структури музичного твору	3	1	1		1	
7	Диригент та його роль в організації виконання музичних творів	2	1		1		Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	

Змістовий модуль № 8. Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

1	Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів	2	1			1	
2	Характер музичних творів як основа художньо-музичної виразності	2	1			1	
3	Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів	3	1	1		1	
4	Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами	2	1			1	
5	Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу	3	1	1		1	
6	Навички володіння емоційно-психологічним станом під час публічного виконання музичних творів	3	2		1		Модул. контр.
	Всього:	15	7	2	1	5	Залік
	Всього годин за семестр:	30	14	4	2	10	

Навчально-методична карта дисципліни «Елемент. навички гри на муз. інструменті»

Разом: 120 год., практичні заняття – 56 год., індивідуальні заняття – 16 год., підсумковий контроль – 8 год., самостійна робота – 40 год.

Модулі	Змістовий модуль № 1															Змістовий модуль № 2																				
Назва модуля	Ознайомлення з музичним інструментом та основами музичної грамоти															Формування навичок фортепіанної гри																				
Заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15						
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15						
Теми практичних занять	Знайомство з фортепіано: піаніно, форте – схожість і відмінність		Фортепіанна клавіатура. Написання нот 1-ї октави. Скрипичний ключ		Вправи на постановку рук Тривалість звуків.			Тактова риска. Такт. Музичний розмір		Написання нот 2-ї октави. Аплікатура та її значення			Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки			Штрихи: legato, staccato, non legato. Початкові вправи на оволодіння штрихами			Формування прийомів звуковидобування			Динамічні відтінки			Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок			Знайомство з басовим ключем та його застосуванням в муз. творах			Написання нот в басовому ключі (мала та велика октави)			Удосконалення набутих навичок у програмових творах		
Індивідуальні заняття											Заняття 1						Заняття 2																			
Самостійна робота			Заняття 1		Заняття 2		Заняття 3		Заняття 4				Заняття 5						Заняття 1			Заняття 2				Заняття 3		Заняття 4				Заняття 5				
Види поточного контролю																																				

Контр.занят

Карта індивідуальної роботи

Змістовий модуль № 1.

Ознайомлення з музичним інструментом та основами муз. грамоти

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки	1
2	Штрихи: legato, staccato, non legato. Початкові вправи на оволодіння штрихами	1
	Всього:	2

Змістовий модуль № 2.

Формування навичок фортепіанної гри

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок	1
2	Написання нот в басовому ключі (мала та велика октави)	1
	Всього:	2

Змістовий модуль №3.

Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види музичної діяльності: слухання музики	1
2	Пластичність рухів піаністичного апарату при грі legato	1
	Всього:	2

Змістовий модуль № 4.

Засоби музичної виразності

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ритм як засіб музичної виразності. Метро-ритмічні рухи: гра	1
2	Ритм як засіб музичної виразності. Метро-ритмічні рухи: танець	1
	Всього:	2

Змістовий модуль № 5.

Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Танець як вид музичної діяльності	1
2	Удосконалення прийомів виконання штрихів в програмових творах. Навички читання нот з листа	1
	Всього:	2

Змістовий модуль № 6.

Музичні жанри та музичні образи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей	1
2	Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу	1
	Всього:	2

Змістовий модуль № 7.

Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Елементарні навички гри на дитячих інструментах. Розвиток навиків ансамблевої гри	1
2	Ударні інструменти. Метроритм як основа структури музичного твору	1
	Всього:	2

Змістовий модуль № 8.

Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів	1
2	Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу	1
	Всього:	2
	Загальна кількість:	16

Карта самостійної роботи

Тема змістового модуля № 1:

Ознайомлення з музичним інструментом та основами муз. грамоти

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Фортепіанна клавіатура. Написання нот 1-ї октави. Скрипичний ключ. Тривалість звуків.	2	Практичне заняття	5
2	Тактова риска. Такт. Музичний розмір Написання нот 2-ї октави. Аплікатура та її значення	2	Практичне заняття	5
3	Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5

Тема змістового модуля № 2:

Формування навичок фортепіанної гри

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Формування прийомів звуковидобування. Динамічні відтінки	2	Практичне заняття	5
2	Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок. Знайомство з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах	2	Практичне заняття	5
3	Написання нот в басовому ключі (мала та велика октави)	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5

Тема змістового модуля № 3:

Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Засвоєння нотного тексту, аплікатури в програмових творах. Закріплення прийомів гри non legato, legato, staccato	2	Практичне заняття	5
2	Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду Засоби музичної виразності	2	Практичне заняття	5
3	Пластичність рухів піаністичного апарату при гри legato	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5

Тема змістового модуля № 4:

Засоби музичної виразності

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Лад як засіб музичної виразності. Тризвуки. Будова мажорного тризвуку. Поняття мелодії. Принципи інтонаційного розвитку	2	Практичне заняття	5
2	Динамічні відтінки як засіб музичної виразності. Удосконалення прийомів гри в ансамблі	2	Практичне заняття	5
3	Ритм як засіб музичної виразності. Музично-ритмічні рухи: гра	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5

Тема змістового модуля № 5:

Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Міnorний лад. Види мінору. Будова гама ля мінору	2	Практичне заняття	5
2	Удосконалення навиків ритмічної гри Ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8	2	Практичне заняття	5
3	Танець як вид музичної діяльності	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5

Тема змістового модуля № 6:

Музичні жанри та музичні образи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Поняття жанру в музиці. Танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей	2	Практичне заняття	5
2	Ознайомлення з музичною термінологією. Темп як одна з характерних особливостей передачі музичного образу	2	Практичне заняття	5
3	Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5

Тема змістового модуля № 7:

Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху. Елементарні навички гри на дитячих інструментах. Розвиток навиків колективної ансамблевої гри	2	Практичне заняття	5
2	Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування. Духові інструменти – дерев'яні та мідні. Формування слухових уявлень	2	Практичне заняття	5
3	Ударні інструменти. Метроритм як основа структури музичного твору	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5

Тема змістового модуля № 8:

Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів. Характер музичних творів як основа художньо-музичної виразності	2	Практичне заняття	5
2	Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів. Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами	2	Практичне заняття	5
3	Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу	1	Практичне заняття	2,5
	Всього:	5		12,5
	Загальна кількість:	40		100

Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль № 1. Ознайомлення з музичним інструментом та основами музичної грамоти

Темати № 2 - 3. Фортепіанна клавіатура. Написання нот 1-ї октави. Скрипичний ключ. Вправи на постановку рук. Тривалість звуків. (2 год.)

1. Ознайомлення з клавіатурою, знання назв октав. Вивчення розміщення нот 1-ї октави. Вміння записувати скрипичний ключ та ноти на нотному стані.
2. Засвоєння теми про тривалість звуків. Розуміння відмінності між часовим продовженням звучання. Виконання вправ для формування навичок правильної постановки рук.

Темати № 4 - 5. Тактова риска. Такт. Музичний розмір. Написання нот 2-ї октави. Аплікатура та її значення (2 год.)

1. Засвоєння понять такту, музичного розміру. Знання та вміння написання нот 2-гої октави.
2. Знання терміну «аплікатура», правил застосування аплікатури. Виконання вправ різними пальцями.

Тема № 6. Знаки альтерації. Ключові та випадкові знаки (1 год.)

1. Визначення знаків альтерації. Поняття тону та півтону. Засвоєння різниці між ключовими та випадковими знаками.
2. Виконання простих творів з використанням знаків альтерації.

Змістовий модуль № 2. Формування навичок фортепіанної гри

Темати № 1-2. Формування прийомів звуковидобування. Динамічні відтінки (2 год.)

1. Засвоєння прийомів звуковидобування. Виконання практичних вправ на legato, non legato, staccato.
2. Поняття «динамічні відтінки». Знання музичної термінології. Використання динамічних відтінків у програмових творах.

Темати № 3-4. Поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок.

Знайомство з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах (2 год.)

1. Знайомство з виконанням творів в ансамблі з викладачем. Поняття «відчуття ансамблю», розвиток слухового контролю. Вивчення першої партії ансамблевих творів.
2. Засвоєння понять діапазону та регістру. Приклади використання нот басового ключа для відтворення художнього образу (ревіння ведмеда, гуркіт грому тощо).

Тема № 5. Написання нот в басовому ключі (мала та велика октави) (1 год.)

1. Вивчення написання нот малої та великої октав.
2. Розбір твору з басовим ключем.

Змістовий модуль №3. Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

Темати № 1-2. Засвоєння нотного тексту, аплікатури в програмових творах.

Закріплення прийомів гри non legato, legato, staccato (2 год.)

1. Самостійне опрацювання програмових творів. Контроль за точністю виконання нотного тексту, вірністю послідовності пальців.
2. Виконання вправ на розвиток навичок гри різними штрихами, використання цих умінь в музичних творах.

Темати № 3-4. Мажорний лад. Гама До мажор. Будова мажорного звукоряду
Засоби музичної виразності (2 год.)

1. Поняття ладу. Знання тонової величини мажорного звукоряду. Виконання гами До мажор окремими руками в дві октави.
2. Основні поняття про засоби музичної виразності (ритм, темп, динамічні відтінки, штрихи). Принципи їх застосування.

Тема № 6. Пластичність рухів піаністичного апарату при гри legato (1 год.)

Знання принципів звуковидобування на legato. Вправи на виконання цього штриха.

Практичне використання legato в програмових творах.

Змістовий модуль № 4. Засоби музичної виразності

Темати № 1-2. Лад як засіб музичної виразності. Тризвуки. Будова мажорного тризвуку (2 год.)

1. Знання характерних особливостей мажорного ладу. Вплив мажорного ладу на відтворення характеру музики, її змісту та художнього образу.
2. Вивчення побудови мажорного тризвуку. Гра До-мажорного тризвуку окремими руками. Засвоєння точної аплікатури.

Темати № 3-4. Динамічні відтінки як засіб музичної виразності. Удосконалення прийомів гри в ансамблі (2 год.)

1. Повторення понять динамічні відтінки та термінології. Використання динамічних відтінків для відтворення художнього змісту музичних творів.
2. Робота над виконанням ансамблевих творів. Гра 1-ї партії при внутрішньому відчутті іншої. Поняття соло та акомпанементу.

Тема № 5. Ритм як засіб музичної виразності. Музично - ритмічні рухи: гра (1 год.)

1. Засвоєння понять ритму та метроритму. Значення їх у відтворенні музичних образів.
2. Розучування тексту музично- ритмічного твору – гри. Практичне використання гри в музичній діяльності.

Змістовий модуль № 5. Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

Темі № 2-3. Мінорний лад. Види мінору. Будова гама ля мінор (2 год.)

1. Повторення поняття ладу. Тонові величини мінорного звукоряду. Вивчення особливостей гармонічного та мелодичного мінору.
2. Гра гама ля мінор окремими руками в дві октави.

Темі № 4-5. Удосконалення навичок ритмічної гри. Ознайомлення з розмірами $3/8$ і $6/8$ (2 год.)

1. Робота над точністю відтворення ритмічного рисунку в програмових творах.
2. Ознайомлення з розмірами $3/8$ і $6/8$. Тактування. Сильна і слабкі долі в такті.

Тема № 6. Танець як вид музичної діяльності (1 год.)

1. Характеристика танцювальної музики, її особливості. Використання танцю в музичній діяльності.
2. Ознайомлення з текстом музично-ритмічного твору – танцю.

Змістовий модуль № 6. Музичні жанри та музичні образи

Темі № 1-2. Поняття жанру в музиці. Танець, пісня, марш – основні складові в музичному вихованні дітей (2 год.)

1. Суть поняття жанр. Різновиди жанрів в музиці. Танцювальність, пісенність, маршовість в музиці та їх використання в музичній діяльності з дітьми.
2. Пошук аудіо або відеозаписів з музикою різних жанрів, самостійне аналізування особливостей цієї музики.

Темі № 3-4. Ознайомлення з музичною термінологією. Темп як одна з характерних особливостей відтворення музичного образу (2 год.)

1. Значення музичних термінів в музиці та їх походження. Формування навичок користування словником музичних термінів.

2. Поняття темпу та його значення у відтворенні змісту твору. Знання основних позначень темпу: *allegro*, *presto*, *moderato*, *andante*, *adagio*.

Тема № 5. Виховання внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу (1 год.)

1. Поняття внутрішнього слуху, шлях розвитку, значення внутрішнього слуху в музичній діяльності.
2. Виховання навички чути програмові твори власним внутрішнім слухом.

Змістовий модуль № 7. Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

Темі № 2-3. Шумові дитячі інструменти. Формування ритмічного слуху. Елементарні навички гри на дитячих інструментах. Розвиток навиків колективної ансамблевої гри (2 год.)

1. Ознайомлення з різновидами дитячих музичних інструментів. Слухання аудіо та відеозаписів звучання дитячих муз. інструментів.
2. Самостійне створення простого шумового інструменту, відтворення його звучання. Гра на одному з дитячих інструментів.
3. Підготовка до колективного ансамблевого виконання (2 студента та викладач) простого музичного твору.

Темі № 4-5. Струнна група інструментів симфонічного оркестру. Прийоми звуковидобування. Духові інструменти – дерев'яні та мідні. Формування слухових уявлень (2 год.)

1. Ознайомлення зі струнними інструментами класичного симфонічного оркестру: скрипкою, альтом, віолончеллю, контрабасом. Використання для самопідготовки засобів інформаційних технологій (комп'ютерів, планшетів).
2. Ознайомлення з групою духових інструментів та характеристиками їх звучання: труба, валторна, тромбон, кларнет, гобой.
3. Самостійне прослуховування фрагментів творів у виконанні симфонічного оркестру. Формування навичок слухового контролю та вміння визначати звучання інструменту або групи інструментів в оркестрі.

Тема № 6. Ударні інструменти. Метроритм як основа структури музичного твору (1 год.)

1. Знання ударних інструментів оркестру: барабани, літаври, там-там, тарілки.

2. Уміння відтворювати ритмічний малюнок плесканням, стуком ногою, тощо. Розвиток відчуття ритму.

Змістовий модуль № 8. Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

Тема № 1-2. Формування навичок теоретичного аналізу змісту програмових творів. Характер музичних творів як основа художньо-музичної виразності (2 год.)

1. Поняття теоретичного аналізу музичного твору, його змісту і характеру. Повторення теоретичного матеріалу про основні засоби музичної виразності.
2. Виконання практичного завдання проаналізувати художні особливості у програмових творах.

Тема № 3-4. Застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів. Роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами (2 год.)

1. Практичне застосування предметних компетентностей в роботі над художньо-образним виконанням музичних творів. Розуміння змісту, авторського задуму, уміння втілити та реалізувати набуті навички.
2. Важливість слухового самоконтролю на завершальному етапі роботи над музичним репертуаром.

Тема № 5. Психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу (1 год.)

1. Значення психологічної підготовки до публічного виступу. Шляхи подолання нервового дискомфорту.
2. Виконання тренінгових вправ по володінню собою та своїм емоційно-психологічним станом.

Програмні вимоги

I курс

Модуль 1: Ознайомлення з музичним інструментом та основами муз. грамоти

Знання побудові інструменту, фортепіанної клавіатури.

Засвоєння теоретичних основ музичної грамоти: розміщення нот 1-ї та 2-ї октав; скрипичний ключ; тривалість звуків; музичний розмір; аплікатура та її значення; знаки альтерації; штрихи.

Практичні навички: початкові вправи на постановку рук; оволодіння штрихами; формування елементарних піаністичних навичок.

Модуль 2: Формування навичок фортепіанної гри

Теоретичні знання: поняття про динамічні відтінки; знайомство з басовим ключем та його застосуванням в музичних творах; написання нот в басовому ключі (мала та велика октави).

Практичні навички: формування прийомів звуковидобування; поняття ансамблевої гри та формування початкових навичок; удосконалення набутих умінь у програмових творах.

Модуль 3: Розвиток піаністичних навичок та елементарних навичок співу

Теоретичні знання: мажорний лад; гама До мажор; будова мажорного звукоряду; засоби музичної виразності; види музичної діяльності: слухання музики.

Практичні навички: засвоєння нотного тексту, аплікатури в програмових творах; закріплення прийомів гри non legato, legato, staccato; володіння піаністичними рухами; співочі навички (постава, дихання, фразування).

Модуль 4: Засоби музичної виразності

Теоретичні знання: лад як засіб музичної виразності; тризвуки; будова мажорного тризвуку; поняття мелодії; принципи інтонаційного розвитку; динамічні відтінки як засіб музичної виразності; ритм як засіб музичної виразності.

Практичні навички: удосконалення прийомів гри в ансамблі; метро-ритмічні рухи: гра; метро-ритмічні рухи: танець; закріплення теми «Засоби музичної виразності» на прикладах програмових творів.

II курс

Модуль 5: Удосконалення елементарних навичок гри на муз. інструменті

Теоретичні знання: мінорний лад; види мінору; будова гама ля мінор; ознайомлення з розмірами 3/8 і 6/8; танець як вид музичної діяльності.

Практичні навички: удосконалення навиків ритмічної гри та прийомів виконання штрихів в програмових творах; формування навичок читання нот з листа.

Модуль 6: Музичні жанри та музичні образи

Теоретичні знання: поняття жанру в музиці; танець, пісня, марш – основні складові у музичному вихованні дітей; ознайомлення з музичною термінологією; темп як характерна особливість передачі музичного образу.

Практичні навички: формування внутрішнього слуху як необхідної умови для відтворення художнього образу; здатність до точної передачі змісту музичного твору; володіння виразністю виконання.

Модуль 7: Знайомство з музичними інструментами (дитячими, симфонічного оркестру)

Теоретичні знання: фортепіано як основний інструмент в музичній практиці; використання фортепіано в камерних ансамблях та оркестрі; шумові дитячі

інструменти; струнна та дерев'яна групи інструментів симфонічного оркестру; ударні інструменти; метроритм як основа структури музичного твору; диригент та його роль в організації виконання музичних творів.

Практичні навички: формування ритмічного слуху; елементарні навички гри на дитячих інструментах; розвиток навиків ансамблевої гри; формування слухових уявлень.

Модуль 8: Художньо-музична виразність. Навички публічного виконання

Теоретичні знання: навички теоретичного аналізу змісту програмових творів; характер музичних творів як основа художньо-музичної виразності; психологічні аспекти в підготовці до публічного виступу.

Практичні навички: застосування засобів музичної виразності для досягнення емоційного наповнення змісту творів; роль слухового контролю під час роботи над програмовими творами; володіння емоційно-психологічним станом під час публічного виконання музичних творів.

Контрольні вимоги

I курс

I семестр:

контрольне заняття №1

Виконання 2-х творів:

- етюд;
- п'єса

контрольне заняття №2

Виконання 2-х творів:

- п'єса;
- ансамбль

II семестр:

контрольне заняття №3

Виконання 2-х творів:

- етюд;
- пісня з дитячого репертуару

контрольне заняття №4

Виконання 2-х творів:

- ансамблева п'єса;
- музично-ритмічний твір

II курс

III семестр:

контрольне заняття №5

Виконання 2-х творів:

- етюд;
- п'єса або ансамбль;

Читання нот з листа

контрольне заняття №6

Виконання 2-х творів:

- п'єса;
- пісня з дитячого репертуару;

Підбір супроводу до дитячої пісні

IV семестр:

контрольне заняття №7

Виконання 3-х творів:

- етюд;
- п'єса аба ансамбль;
- музично-ритмічний твір

контрольне заняття №8

Виконання 3-х творів:

- п'єса;
- пісня з дитячого репертуару;
- музично-ритмічний твір

Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом **поточного** та **підсумкового** контролю і закінчується **заліком**.

Поточний контроль оцінює роботу студента на практичному занятті та його самостійну роботу за такими критеріями:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів музично-естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;
- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки і самоконтролю.

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді контрольного заняття.

Залік – це вид контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного та підсумкового контролю, самостійного опрацювання та відвідування занять протягом терміну вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання поточного контролю

№п/п	Рейтингові бали (визначає викладач)	Критерії оцінювання
1	9 - 10	Якісна самостійна підготовка. Володіння необхідними елементарними навичками гри на муз. інструменті та теоретичним матеріалом. Активна, високо результативна навчальна діяльність на практичному занятті. Усвідомлене виконання поставлених завдань.
2	7 - 8	Достатній рівень самостійної підготовки та володіння навичками гри на муз. інструменті. Результативна робота на занятті за участю та контролем викладача. Прояв студентом ініціативності і самоаналізу.
3	5 - 6	Середній рівень самостійної підготовки, володіння практичними та теоретичними знаннями. Недостатня активність та ініціативність у вирішенні навчальних завдань.
4	4	Низький рівень самостійної підготовки. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Мала ефективність навчальної діяльності студента.
5	1 - 3	Відсутність самостійної підготовки, активності та результативності роботи студента протягом заняття. Недостатній рівень практичних навичок та теоретичних знань.

Шкала оцінювання підсумкового контролю

№п/п	Рейтинговий бал	Критерії оцінювання
1	23-25	Високий рівень предметних компетентностей. Знання теоретичного матеріалу. Яскраве, емоційне виконання програмових творів. Вільне володіння інструментом. Вияв набутих практичних навичок та умінь.
2	21-22	Достатній рівень предметних компетентностей. Твори виконані якісно, емоційно. Відсутні текстові помилки, продемонстрована ритмічна організованість та інтонаційна образність. Виконання має певні недоліки: недостатня переконливість передачі змісту або художньо-образної сфери, розуміння особливостей фразування та артикуляції.
3	19-20	Достатній рівень предметних компетентностей. Грамотне виконання творів та теоретичні знання. Продемонстровані навички володіння інструментом. Мають місце окремі недоліки інтонації, метро-ритму. Виконання недосконале у відношенні форми та деталей твору.
4	17-18	Середній рівень предметних компетентностей. Достатньо стабільна якість виконання. Точний ритм, темп. Швидка реакція на текстові помилки. Присутнє неякісне звуковидобування, непродумане фразування, хитка інтонація.
5	15-16	Низький рівень предметних компетентностей. Технічно та емоційно недосконале виконання, з допущенням значних текстових помилок. Непереконлива образно-емоційна інтерпретація музичного твору.
6	1-14	Недостатній рівень володіння предметними компетентностями. Програма виконується нестабільно, з зупинками та великою кількістю помилок. Незадовільний стан слухового контролю, неточний ритм. Не відтворений художній зміст творів.

**Оцінювання підсумкового рівня
засвоєння навчального матеріалу (залік)**

Оцінка за стобальною шкалою	Рейтингова оцінка	
1	3	4
90-100	A	ЗАРАХОВАНО
82-89	B	
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	
35-59	FX	НЕ ЗАРАХОВАНО
1-34	F	

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

№ п/п	Види діяльності	Кількість балів
1	Практичне заняття	10
2	Підсумковий контроль	25
3	Самостійна робота	5
4	Відвідування практичних та індивід. занять	0,5

Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально - пізнавальної діяльності:

- За джерелом інформації:
 - Словесні: пояснення, розповідь, бесіди;
 - Наочні: практично - виконавський показ, спостереження, використання ІТ для аудіопрослуховування;
- За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна репетиційна робота студентів з нотним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності.

- Виконавський показ викладача;
- Створення ситуації зацікавленості;
- Заохочення до самостійної виконавської діяльності.

Методичне забезпечення курсу

1. Навчальні посібники (ноти, електронні носії інформації).
2. Робоча навчальна програма.
3. Методична література.
4. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 492 с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. /Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В. (та ін.); наук. кер. О.Л. Кононенко. – Київ: «МЦФЕР-Україна», 2014.
6. Збірники «Музика в дитячому садку».
7. Збірники «Пісні для учнів 1-2 та 3-4 кл. загальноосвітньої школи».
8. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 клас, затверджена Колегією Міністерства освіти і науки 4 серпня 2016 року.
9. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 1-4 класи (оновлена), 2016р.

Очікувані результати:

- оволодіння основами музичної грамоти, елементарними навичками гри на музичному інструменті;
- здобуття навичок виконання нескладних творів різних музичних стилів;
- оволодіння прийомами та методами роботи над технікою гри (гамами, арпеджіо, акордами);
- засвоєння навичок читання нот з листа та підбору спрощеного акомпанементу до простих мелодій дитячого репертуару;
- змога здійснювати музично-педагогічний аналіз твору;
- володіння навичками акомпанування співу дітей, музично-ритмічним рухам;
- використання музичного інструменту у виховній роботі з дітьми (проведення свят, розваг, конкурсів тощо);
- здатність самостійного створення репертуарного фонду для майбутньої творчої роботи;
- розуміння особливостей музичної мови, орієнтування в музичних жанрах;
- володіння виконавськими навичками для збагачення музичних вражень дітей;
- здатність створення цілісного музичного образу та передачі художнього змісту твору;
- орієнтування у вікових особливостях музичного розвитку дітей;
- обізнаність у видах музичної діяльності;
- психологічне володіння собою в процесі публічного виступу;
- орієнтування в довідковій та методичній літературі;
- потреба в удосконаленні професійної компетентності та педагогічної майстерності;
- здатність до комплексного розв'язання проблем;
- здатність до критичного мислення;
- креативність;
- когнітивна гнучкість;
- емоційний інтелект.

Рекомендована література

Основна

1. Загрудний, Лель-Анатолій. Співаночка [Ноти] : пісенна скарбничка для дітей дошкільного та шкільного віку : [для гол., ансамб., хору з букв.-цифр. познач. без супр.]. Скринька 2 / А. Загрудний. - Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. - 31с.
2. Іваненко, Лариса Михайлівна. Імпровізуємо блюз [Ноти]: вправи та етюди для фортепіано: пед. репертуар муз. школи, муз. відділення початкового спец. мистецького навч. закладу / Л.М. Іваненко.- Вид. 2-ге.- Вінниця: Нова Книга, 2010.-75 с.
3. Іваненко, Лариса Михайлівна. Музична скринька [Ноти]: п'єси для фортепіано: пед. репертуар муз школи, , муз. відділення початкового спец. мистецького навч. закладу / Л.М. Іваненко. - Вінниця: Нова Книга, 2011.- 37с.
4. Кимлик О. Віночок [Ноти]: музична хрестоматія / О.Кимлик. - Вінниця: Нова Книга, 2015. - 107с.
5. Науменко, Олег Якович. Концертні ансамблі для фортепіано [Ноти]: п'єси для фортепіано: пед. репертуар муз школи, , муз. відділення початкового спец. мистецького навч. закладу / О.Я. Науменко. - Вінниця: Нова Книга, 2011. - 106с.
6. Пастушенко, Андрій Семенович. Україночка [Ноти]: вокальні твори для солістів, ансамблів, хорів шкільного віку з супроводом / А.С. Пастушенко. – Рівне: ППДМ, 2012.
7. Шевчук, Антоніна. Залучаємо малят до музичної скарбниці [Текст] / А. Шевчук // Дитячий садок. Мистецтво. - 2010. - N 3. - С. 36-41.
8. Шевчук Антоніна. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності : Навч.-метод. забезпечення програми «Дитина». – К.: Вид. дім «Шкіл. Світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128с.
9. Вчимося співати. Збірник пісень для 1-4 класів / упорядник М.К. Яскулко. – Х: Веста. 2010. – 128С.
10. Фортепианная игра. 1-2 классы ДМШ под общей редакцией А.Николаева, переработанное и дополненное. – М: Музыка, 1988. – 190с.

Додаткова

1. Музичне мистецтво: підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Школяр, 2012. – 144с.
2. Музичне мистецтво: підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Школяр, 2012. – 144с.
3. Музичне мистецтво: підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Школяр, 2014. – 160с.
4. Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Школяр, 2015. – 160с.
5. Співаємо, граємо, слухаємо [Ноти]: хрестоматія до курсу «Методика музичного виховання»; уклад.: Н.Є. Кравцова, В.К. Лебедев. – Вінниця: Нова Книга, 201. – 192с.
6. Фортепіано. 1 клас [Ноти]: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл / уклад. Б.О. Милич. – Київ: Музична Україна, 2015. – 77с.
7. Фортепіано. 2 клас [Ноти]: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл / уклад. Б.О. Милич. – Київ: Музична Україна, 2015. – 77с.
8. Фортепіано. 3 клас [Ноти]: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл / уклад. Б.О. Милич. – Київ: Музична Україна, 2015. – 73с.